

KIẾN THỨC CƠ BẢN VỀ CHUỖI SỐ

Định nghĩa:

Cho dãy số $\{u_n\}$, Nếu chúng ta cộng tất cả các phần tử của dãy

đó thì ta có tổng

$$u_1 + u_2 + \cdots + u_n + \cdots$$

thì tổng vô hạn này được gọi là chuỗi vô hạn (hay chuỗi) và được ký hiệu là

$$\sum_{n=1}^{\infty} u_n \text{ hay } \sum u_n.$$

u_n gọi là số hạng tổng quát của chuỗi

Tổng $S_n = u_1 + u_2 + \cdots + u_n = \sum_{i=1}^n u_i$ được gọi là tổng riêng thứ n của chuỗi.

Định nghĩa

Nếu $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = S$ hữu hạn thì chuỗi $\sum_{n=1}^{\infty} u_n$ được gọi là hội tụ và

có tổng bằng S , lúc này ta viết $\sum_{n=1}^{\infty} u_n = S$ còn ngược lại thì chuỗi $\sum_{n=1}^{\infty} u_n$ được gọi là phân kỳ.

Ví dụ:

Khảo sát sự hội tụ của chuỗi số $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n(n+1)}$.

$$\text{Ta thấy } u_n = \frac{1}{n(n+1)} = \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}, \quad n \in \mathbb{N}.$$

$$\begin{aligned} \text{Do đó } S_n &= u_1 + u_2 + \cdots + u_n \\ &= \frac{1}{1 \cdot 2} + \frac{1}{2 \cdot 3} + \cdots + \frac{1}{n(n+1)} \\ &= \left(1 - \frac{1}{2}\right) + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3}\right) + \cdots + \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}\right) = 1 - \frac{1}{n+1} \end{aligned}$$

Vậy $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{n+1}\right) = 1$.

Vậy chuỗi đã cho hội tụ và có tổng

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n(n+1)} = 1.$$

Chú ý: Cho chuỗi cấp số nhân

$$\sum_{n=0}^{\infty} aq^n = a + aq + aq^2 + \dots, \quad a \neq 0.$$

Nếu $|q| < 1$ thì chuỗi hội tụ và tổng của nó là $\sum_{n=1}^{\infty} aq^n = \frac{a}{1-q}$.

Nếu $|q| \geq 1$ thì chuỗi cấp số nhân phân kỳ.

Định lý

Nếu chuỗi $\sum_{n=1}^{\infty} u_n$ hội tụ thì $\lim_{n \rightarrow \infty} u_n = 0$.

Nhận xét:

Nếu $\lim_{n \rightarrow \infty} u_n$ không tồn tại hoặc $\lim_{n \rightarrow \infty} u_n \neq 0$ thì

chuỗi $\sum_{n=1}^{\infty} u_n$ phân kỳ.

Ví dụ: chuỗi số $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n^{2019} + 2}{n^{2019} + n + 1}$ phân kỳ vì $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n^{2019} + 2}{n^{2019} + n + 1} = 2 \neq 0$

Ví dụ: chuỗi số $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n$ phân kỳ vì $\lim_{n \rightarrow \infty} (-1)^n$ không tồn tại

Chú ý: Điều ngược lại của định lý trên không đúng